

TOLMINSKI GLAS

GLASILO TOLMINSKIH DOMOBRANCEV

Leto II.

Tolmin, 13. januarja 1945.

Štev. 2

Dvojna mera

Sebični in sami vase zaljubljeni ljudje kaj radi rabijo dvojno mero: eno zase in drugo za svojega bližnjega. Zase zahtevajo vse mogoče svoboščine, drugim privoščijo jarme vseh mogočih in nemogočih postav. Zase zahtevajo vse dobro, drugim ga privoščijo čim manj. Od sebe skušajo odvrniti vse hudo, če pa druge vse hudo zadene, jih to kar nič ne vznemirja in morda jim to tudi od srca privoščijo. So pač nekaka poganska božanstva, o katerih velja rimsko pravilo: *Quod licet Jovi non licet bovi*. Po domače bi ta pregovor povedali tako: Kar je dovoljeno veljaku, ni dovoljeno bedaku.

Med take v same sebe zagledane veljake spadajo vsi tisti gospodje terenci in simpatizerji OF, ki z vso dušo podpirajo »najslavnejše narodno gibanje« vse slovenske zgodovine. Kakor delamo razliko med pravimi partizanskimi tolovaji in najbednejšimi in vsega pomilovanja vrednimi prisilnimi mobiliziranci, tako zahteva pravičnost, da razlikujemo tudi med prisilnimi terenci in terenci iz neumnega navdušenja ali iz umazanega pohlepa po denarju ali veljavi ali po obojem.

Torej taki prostovoljni terenci spadajo prav gotovo med ljudi, ki zelo pridno in skoroda strastno načelno uporabljajo dvojno mero: za sebe in eno za vse druge, kajti oni se pač zelo razlikujejo od vseh drugih ljudi, prav tako kakor farizej v templju, ki je Boga samega skušal prepričati, da ni kakor so drugi ljudje.

Če tak polbog terenec s težkimi grožnjami napodi celo mlada dekleta, da zanj opravljajo pobiranje davkov in raznih dajatev med obubožanim ljudstvom, da vršijo zanj kurirsko in nevarno obveščevalno službo, da morda v njegovem imenu pripravljajo s svojimi poročili zločinske napade na vojaštvo ali tudi na poštene slovenske ljudi, in potem tako punčaro vtaknejo v ječo ali jo internirajo, se terenec zaradi tega nič ne vznemiri, kajti žrtve morajo biti. Če pa dotično dekle v lastno obrambo pove, da je vršila svojo nalogo le pod grožnjami tega in tistega vaškega terenca,

ZATIŠJE PRED NEVIHTO

Tako malo se sliši zadnje mesece o Jugoslaviji, o jugoslovanski vladi v Londonu, o kralju Petru itd. Kar pa se sliši iz Beograda in o komunistični Titovi vladi, o njegovem delu in skrbi za nov socialni red, je vse sto procentno boljše viziranje Srbije, katerega pa seveda ni mogoče doseči brez krvavih zločinov. Res je, da je v Beogradu Tito diktator, res je, da je ponovno povedal, da ne želi povrnitve kralja Petra II., tistega kralja, ki ga Angleži že štiri leta podpirajo ali vsaj trdijo, da ga podpirajo in da ščitijo njegove interese, res je, da se je ministerski predsednik jugoslovanske londonske vlade dr. Šubašič, vrnil iz Beograda v London in podal tamkaj zbranim begunskim ministrom kaj žalostno sliko o »novi Jugoslaviji«, ki jo ustvarja Tito, in o sodelovanju z njim.

Potem pa je bil molk, z ene in druge strani. Moskva molči, ker morda ne bi rada še povečala zevajoči prepad nasprotstev med zavezniki. London molči, ker se zaveda, kako velik delež vojne peze še vedno prenaša Moskva. Na tihem pa se morda pripravlja....

Zdaj pa je hotel kralj Peter ponuditi regentstvo posebnemu odboru, ki naj bi bil sestavljen iz treh Slovencev, treh Srbov in treh Hrvatov. Ta odbor pa naj bi posredoval sestavo nove jugoslovanske vlade, katere predsedstvo bi ponudili Titu. Kajti položaj, v kakršnem se jugoslovanski vladi — bodisi Titova v Beogradu, bodisi Šubašičeva v Londonu — nahajata, je dejansko koč-

je pa to kajpada velik zločin, ker terenčeva koža je veliko bolj dragocena in njegova osebna žrtev za narod predragocena, kajti narod je pravzaprav on sam.

Če taka terenska veličina spravi z nesramnim nasiljem najboljšo moše in fante v gozdove, da tam ginejo od lakote, mrazu, bolezni, večnega hajkanja in nazadnje pod streli lastnih tovarišev ali v borbah z različnimi vojskami, ki jih preganjajo, je to zelo preprosta stvar, kajti ti možje so pač dolžni, za narod dati tudi življenje. -- Če pa terenca

ljiv. Moskva je priznala Tita, a London k temu samo molči. London podpira Šubašiča, a Tito dela, kot da bi Šubašiča in kralja Petra sploh ne bilo. London samo molči.

Zgodilo se je, da kralj Peter doslej še ni ponudil regentstva nikomur, pač pa je imel razgovore z ljudmi, ki so vse bolj mihajlovičevsko in protititovsko navdahnjeni. Kot se zdi, se je kralj Peter po teh razgovorih odločil za dokaj samovoljno politiko, za politiko, ki naj bi šla popolnoma v drugo smer kot pa je Titova. Drugo mu niti ne preostane, kajti Tito mu je itak prepovedal vrnitev. Če se torej želi vrniti v svojo domovino, mu bo to omogočeno šele tedaj, ko bo odstranjen njegov tekmeč, od Moskve podpirani Tito.

London pa k vsemu temu molči. Iz tega čudnega molka bi se dalo sklepati dvoje: ali ga problem Jugoslavije sploh ne zanima, ali pa je ta molk nekako zatišje pred nevihto. Ker pa so v Londonu že nešteto krat poudarili, da se za Balkan izredno zanimajo, in ker je Jugoslavija centralna balkanska država, moremo z gotovostjo računati na poslednje.

Kralj Peter protestira

Po najnovejših poročilih je bivši jugoslovanski kralj Peter ponovno in enkrat za vselej izjavil, da ne prizna in da obsoja zvezo med Šubašičem in Titom. Oblast nad jugoslovansko državo sme in mora biti le v rokah ljudi, ki nimajo nobene zveze s Titom.

spravijo zaradi njegovega zločinskega početja le za nekaj dni v ječo ali pa tudi kam po svetu na delo, je vsa dežela vznemirjena in tarna, kaka krivica se je zgodila tako gorečemu rodoljubu, ki ni nikogar ne ubil in ne oropal in nikomur počgal, ampak je delal iz golega bratoljubja le za slogo med narodom in za njegovo svobodo. Na važnost njegove žrtve za narod pa se še spomni ne, ne on in ne njegovi prijatelji.

Če terenski vampirji sestavljajo sezname belih in rdečih v vasi in stavljajo take sezname zločinski rdeči poli-

ciji na razpolago z edinim namenom, da se najboljši narodnjaki v vaseh ovajajo kot „komunisti“ in spravljajo v nesrečo, ali da jih tolovajajo tako likvidirajo, je to zaslužna stvar in se popolnoma ujema z interesi narodnega osvobodjenja. Če pa kak naš list le malo izpraša ves takim tičem, da nje same in z njimi vse ljudstvo obvaruje čimdalje hujših nesreč, je to nekaj strašno krivičnega in izdajalskega, kajti narod so pač samo terenci in njih najvišji go. spodarji, vse drugo, je le podnožje njihovih nog.

Vsemu narodu z ubogimi prisilnimi mobiliziranci vred kroglo v glavo, denar iz žepa, obleko s telesa, blago in živino iz hiše, rdečega petelina na domačije - terencem, komandantom in komisarjem pa skupno z najvišjimi poglavarji Oč vse časti, oblast, naslade in sijajno bodočnost brez žrtev na račun žrtev izropanega in za vse obljube opeharjenega ljudstva.

Roparji ponujajo vsako toliko amnestijo nedolžnim izropancem in svoje go. življenje branečim ljudem. Grda nesramnost!

Ali se bo našla kaka resnična slovenska oblast, ki bo mogla nakloniti amnestijo tistim, ki se jih edinih drži vsa slovenska nedolžna prelita kri, med katere spadajo tudi terenci s svojo dvojno moralo in mero?

† Janez Laharnar

Na Šentviški gori je umrl Janez Laharnar, znani skladatelj in dolgoletni organist. Rodil se je 7.5.1866 na Šentviški gori.

Že kot deček se je začel baviti z glasbo. Učil se je pri domačem župniku Francu Ilovarju, ki je odkril njegov talent, pri Harmelu, župniku v Šebreljah in pri Kokošarju, ki je bil kaplan v Cerknem in pozneje župnik v Šebreljah.

Laharnar je bil znan po vsej Primorski. O njem piše Vinko Vodopivec: Laharnar je pravi ljudski skladatelj, njegove glasbe so melodiozne in lahko izvedljive, prepejone s pristnim slovenskim duhom, zato ga ni kora na Goriškem, kjer bi ne peli ene ali druge njegovih skladb, pa tudi ni bilo skoraj podeželske prireditve, kjer bi ne bil prišel na vrsto tudi Laharnar.

Nam samin pa je še več! Prvič, vzbuja ponos na naš kmečki stan, ki ima v svoji sredi take moče, ki s svojo močjo in svojo voljo vzgoje v sebi talent, da se lahko s svojim duhom družijo v zbor izbranih.

Dostavljamo, Moderni čas je s svojo komunistično druhaljo oskrnil kulturo in kulturno poslanstvo širokih plasti našega naroda in ga tako zdiviljal, da je načrtno začel uničevati vse kulturne spomenike in pobijati nosilce kulture.

Pokojnemu skladatelju Janežu Laharnarju so komunistične tolpe izropale domačijo in se mu tako zahvalile za delo, ki ga je Laharnar posvetil lepoti domače pesmi in ga poklonil svojemu narodu.

Kaj nam pove begunec iz Beograda?

Gospod, ki je skoraj bi rekli na čudežen način ubežal smrti v komunističnem taborišču, kamor so ga pehnili rdeči nasilniki in krvosesi, nam v skopih obrisih na kratko poda sliko o današnjem položaju v Srbiji:

Ko so nemške čete zapustile Beograd, je že po nekaj urah tamkaj popolnoma zmanjkalo vseh živil, Titove bande, ki so vkorakale v mesto, so se kot stradani volkovi zapodile v vse trgovine kakor tudi v vsa privatna stanovanja ter jih dobesedno izropale do zadnjega krompirčka. Vsled takega ropanja in divjanja je bilo mesto na mah izpostavljeno najhujša lakoti in pomanjkanju. Zato pa so boljševiki kratko malo odpeljali vse starčke in otroke izpod 14-tih let iz Beograda, ker jih, sicer popolnoma brez lastne krivde, ne morejo s pridom uporabiti pri boljševizaciji dežele. Skoraj brez hrane so jih pustili v manjšem mestu v bližini Beograda v skupnem taborišču, kjer so se ubogi na smrt obsojemi izgnanci šele zavedli, da so jih boljševiki kot „nerodovitne veje“ za boljševiško državo izročili smrti. V skrajnem obupu

in brezprimerni bedi so se nekateri hoteli pritožiti, a kaj, ko je bil vsak najmanjši protest kaznovan s smrtjo. Da si nihče več ne bi upal protestirati ali kakor že zoperstaviti, so komunistični ubijalci imena pobitih objavili in utemeljili njihovo usmrtitev s tem, da so jih pobili zato, ker so se protivili vodstvu taborišča.

Na ta način je bilo dnevno pobitih več kot 100 oseb. Vodja taborišča v Mladenovaču je bil jud Isak Gabič. On sam, ki je bil sodnik nedolžnih žrtev, je bil v številnih primerih tudi njihov krvnik. Tako je več tisoč obsojencev, ki pa niso ničesar zakrivali, sam lastnoročno „likvidiral“. Komunisti so mnoge žrtve pred smrtjo prav nečloveško mučili, devali v skupne grobove matere z otroki, kar kaže še večjo zlobo rdečih rabljev.

Kaj so se pregrešili nedolžni otroci izpod 14 let!

Ali je greh, da mati rodi dete!

In vendar komunisti strejajo matere samo zato, ker so rodile, in otroke zato, ker so — nedolžni!

Nazaj v družinski raj!

Po grmih bivam zdaj,
v deželi — Bog se usmili,
srce pa dol mi sili,
nazaj v družinski raj, —
zakaj nazaj?

Nazaj v družinski raj!

Tu prost si, na teh tleh,
tu svobodno živi se,
tu ropa in mori se,
doma pa to je greh, —
zakaj nazaj?

Nazaj v družinski raj!

Glej ta planinski svet,
to drevje in grmiče;
te nič, te nič ne miče
nobena teh deklet?

Zakaj nazaj?

Nazaj v družinski raj!

In to ti nič ni mar,
da vrage strasti vdani
ti kličejo — ostani,
nikar odtod, nikar?

Zakaj nazaj?

Nazaj v družinski raj!

O zlatih dni spomin
me vleče do družine,
po njej srce mi gine,
saj jaz pač njen sem sin, —
tedaj nazaj,
nazaj v družinski raj!

Pismo iz Podgore

Dragi „Tolminski glas!“

Tudi v naš konec redno prihaja „Tolminski glas“. V veliki večini te radi prebiramo in z veseljem in zanimanjem čakamo vsake številke, da pride. Prav posebno pa še, ker so nam vsi sestavki, ki jih priobči uredništvo nam tako dragega „Tominskega glasu“ res v pouk in so že marsikom, ki je bil zaslepljen in ga je zlagana OF kruto prevarila, odprli oči.

Radi bi nekaj potožili in po potrebi tudi koga obtožili. Kakor povsod drugod tako tudi pri nas velja: Kuge, lakote, vojske in hudobnih terencev, reši nas, Gospod. Terencev, brezvestnih morilcev in nikoli sitih pijavk. Mi vsi dobro vemo, kdo so ti izprijenci in še bolj izgubljene ter zagrizene izprijenke. Zaenkrat imen še ne priobčimo, pa dolgo ne bomo več potrpeali. Preveč je žen in mater, ki jočejo doma ter preklinjajo te zaklete ljudi, ki jim po milosti še dopuščamo to ime, kajti nihče drug kot terenci so krivi vsega našega gorja, so krivi, da so premnogi v večnem strahu za moža, za očeta ali brata, ki so ga oni sami in nihče drug spravili v gozd.

Mi poznamo celo zgodovino naših dičnih terencev in terenok. Pred vojsko so bili vsi znani kot največji izprijenci. Zlasti naše terenke! Vprašali bi jih, ali jim je bil mar slovenski narod in naše narodno osvobodjenje, ko so se z badoljevci potikale okoli in se vsako uro pozno ponoči z njimi vračale domov.

So se mar v Prosvetnih društvih učile, kako je treba bližnjega spravljati v nesrečo. Ko bi pok. prof. Bratuž to vedel, kako bridko bi se zjokal!

Še to! Mi Podgorci prav dobro vemo katera naših deklet je prava narodnjakinja, ki narodu nikoli ni delala nečasti in sramote. Ta tudi danes ni nobena kurirka ali komisarica in ne nosi nobenih partizanskih odlikovanj zato, ker je ljubeča tovarišica in brezsrčna morilka. Sem pa tja je res tudi kakšno zgledno dekle šlo v gozd, tem se pa čudimo in obtožujemo njihove starše, ki so jim dovolili ta brezvestni korak. Pa tudi zato bodo nekoč, morda kar kmalu, dajali odgovor, ki ne bo lahek.

Uredništvo, ki je že dolgo slutilo, da so vsa dekleta, ki so šla v hribe, res same badoljanske priljebnice, je moralo spet objaviti žalostno obtožbo naših tovarišic, da imajo na svoji vesti grd greh nad svojim narodom, ker so se nekoč prodajale najhujšim našim nasprotnikom in izdajalcem badoljevcev. Četudi bi danes ne morale skupno s tolovaji, bi jih še vedno obsojali vsi pošteni Slovenci, kaj šele tako.

Sicer pa le naj gredo tja, kamor spadajo, k badoljevcev, ki so jih polni naši hribi.

PO EVANGELIJU...

„SVATBA V KANI GALILEJSKI“.

(Jan. 2., 1.)

V Evangeliju pretekle nedelje, to je na praznik Sv. Družine, smo slišali kako je Jezus odgovoril svoji materi in Jožefu, ki sta ga žalostna iskala, dokler ga nista dobila v templju sredi učiteljev postave:

«Kaj sta me iskala? Nista li vedela, da moram biti v tem, kar je mojega očeta?» To pomeni: vedno in povsod delam samo za čast božjo, zato se kar nič ne bojta zame.

Jutri pa nam evangelij pokaže Kristusa na veseli svatbi v Kani galilejski. Zdelo bi se, da tu ni ravno v tem, kar je njegovega Očeta, saj svatba je bolj posvetna zadeva in včasih zelo posvetna. Pa vendar je sprejel vabilo in se udeležil ženitovanjskega slavlja. Uporabil je priliko, da je tudi na svatbi vršil svoje vzvišeno poslanstvo ter govoril besede večnega življenja. Tudi dejansko je izpričal, da je on pravi Sin božji in da je treba brezpogojno sprejeti njegov božji nauk: spreminil je vodo v vino. «Tako je razodel svoje veličanstvo - in njegovi učenci so verovali vanj». Tudi v Kani je torej iskal le božje časti, tudi tam je bil v tem, kar je njegovega Očeta.

Kristus ne sme ostati samo v templju, ampak mora biti povsod, kjer živijo neumrjoče duše, posebno pa tam, kjer so te duše v nevarnosti, da ne zaidejo na stran pota in se večno pogube. Njegov zveličavni nauk ni samo za zakristijo, za cerkve in samostane, ampak se mora razširiti po vsem svetu: Pojdite in učite vse narode.

Večne resnice svete vere morajo prekvasiti vso človeško družbo, morajo seči do posameznika, od vladarjev do podložnikov, morajo prevzeti vsako organizacijo, tudi tako, ki si je postavila za cilj zgolj zemeljske dobrine. Saj če družba in ljudje, ki jo sestavljajo, ne slonijo na verski podlagi, na večnih božjih načelih, - bo ta družba samo skupina sebičnežev.

Smo torej na jasnem, da mora večni, neizpremenljivi nauk vere prežeti vse sloje, vse ljudske plasti, da mora seči: tudi v šolo, v kino, na oder, v umetnost, v parlamente in - v politiko. Nekdo je zapisal te globoke besede: Ali vera ali propast. Vse materialno in moralno razdejanje naših dni, najbolj zgovorno priča, kako resnične so te besede.

Izmed vseh očitnih ali prikritih sovražnikov vere je komunizem tisti, ki najbolj kriči: Vera naj se ne vmešava v politiko! Čisto gotovo da ne. Mi to ne vemo že

dvajset stoletij. Vera je predvsem postavljena zato, da vodi duše k večni sreči Politika pa zato, da vodi ljudi k zemeljski sreči. Če politika tega ne vrši - kakor dela komunizem, če vodi ljudi v nesrečo in obup - kakor dela komunizem, - če hoče podreti ves red in vso moralo - kakor dela komunizem, če se politika vmešava v vero in jo hoče polagoma iztrebiti iz človeških src - kakor dela komunizem, - potem se vera mora vmešavati v tako satansko politiko, in jo popolnoma izpodkopati. To mora vera vršiti, pa četudi bi pri tem trpela in krvavela, kakor trpi in krvavi danes.

Toliko v odgovor komunizmu in njegovemu neumnemu govorjenju: Vera naj se ne vmešava v politiko.

Katoliški komunisti

Že večkrat smo slišali o raznih vrstah komunistov, poznamo pa samo prave komuniste, ljudi, ki jim je komunizem vse: morala, narod, država, družina, vera in Bog, in je njihov edini namen komunizem, komunistična revolucija.

Komu še diši krvava rdeča revolucija? Kdo se še trudi, da bi jo izvedel? Samo komunisti; a prav zato jih vsi sovražijo. Pa si znajo pomagati - z lažjo. Mi se borimo za svobodo, mi nismo taki kot oni v Rusiji, nam je samo zato, da narod rešimo, celo za vero se borimo. Tako so rekli pri nas, tako pravijo tudi drugod: V Rimu so osnovali celo katoliško levičarsko stranko. Zato je Sv. Stolica ponovno opozorila na zahrbtnost komunističnih zvodnikov in poudarila, da katoliških komunistov ni. Ne morejo laiki razlagati Kristusovega nauka, zato so naravno vsa podobna gibanja, kot so katoliški levičarji, v prvi vrsti pa še krščanski komunisti zgolj protiverska in pod izrazitim vodstvom komunistične partije v Moskvi.

Kdo jim še verjame? Ali ni njih borba za osvoboditev naroda laž. Pravijo, da se borijo za svobodo, a se - z Badoljanci za komunizem.

IZ ZUNANJEGA SVETA

LONDON

Echange Telegraph iz Londona javlja, da ne mara bivši kralj Peter pod nobenim pogojem priznati izseljeniškega predsednika vlade dr. Šubašiča, zaradi sporazuma s proslulim komunistom Titom. Zaradi tega je bil pretekli teden kralj Peter celo pri Churchill. Londoski listi pišejo, da je s tem hotel izsiliti, da boljševizem iz Srbije za vselej izgine.

V primeru Tito-Šubašičevega sporazuma pa je praktično v Srbiji vsako nekomunistično, kaj šele protikomunistično udejstvovanje popolnoma nemogoče. Kralj Peter zato ne bo pristal na nobeno soglasje in sporazum med svojimi direktnimi pripadniki in Šubašič-Titovimi sodelavci. V tem primeru pa je, zaključuje list „Observer“ pričakovati podobnega položaja kot je na Poljskem - protikomunističen jugoslovanski odbor v Londonu in doma komunistična vlada.

USPEH VLASOVH VOJAKOV

Pri bojih severno od Drave na Madžarskih tleh je zadal nek polk Vlasove armade 232, sovjetski diviziji pomembne izgube. Sovražnik je pustil na bojišču nad 200 naštetih mrtvih, v ujetništvo pa je prišlo nad 140 boljševikov. Poleg tega so Kozaki uničili ali zaplenili 20 topov, 61 strojnic, metalcev granat, protitankovskih pušk in metalcev plamenov, več sto pušk in avtomatskih pištol ter tovrne avtomobile, konje, mnogo municije, razstreliva ter ostalih naprav.

POLJSKA

Poljska telegrafska agencija v Londonu javlja, da se je vršilo protestno zborovanje ameriških Poljakov proti ustanovitvi lublinske vlade. Poudarjali so, da je vlada v Londonu edina zakonita poljska vlada. Proti volji poljskega naroda ne sme odstopiti nikakih poljskih ozemelj.

ITALIJA

Radio London je zavrnil Bonomijevo izjavo in protestno vprašanje zakaj zavezniki niso priznali italjanskih patrijotov. Zavezniki da nočejo, da bi se Italija znašla v istem položaju kot pred kratkim Grčija. Četudi so jih izrabljali za svoje politične namene, jih vendar sedaj hočejo odstraniti za vselej s političnega površja.

GRČIJA

Konec državljanske vojne. Po Reuterjevih poročilih so bili v Atenah in po vsem ozemlju Pirejskega območja že v prvih dneh meseca januarja boji zaključeni, tolpe komunistične Elase so bile popolnoma odstranjene. Umaknile pa so se z manjšo količino orožja na severni del Atike, kamor so jim sledile britanske čete.

Zavezniški general Aleksander in Mac Millan sta se v Atenah posvetovala z grškim regentom po poročilih iz Londona.

AMERIKA

Kot piše ameriški dnevnik „New Chronicle“ so bile izgube ameriške vojske samo v letu 1944. še enkrat večje kakor v celi svetovni vojni.

ZANIMIVO ZA VSE

ZATOLMIN. V Zatoľminu se še vedno dobijo naivne ženske, ki mislijo, da bodo postale velike gospe, če pojdejo njihovi možje v goščo. Saj misel je res zapeljiva. Gugalca bi rada postala najmanj glavatica. Oblastitelj Petrin je poslal svojo mladoletno hčerko v grme, misleč, da bo pozneje najmanj gimnazijska ravnateljica, on sam pa si je s svojim terentvom in s svojimi prikritimi zločini, o katerih je neki ujeti tolovaj vedel marsikaj povedati in čigar izpoved bomo o priliki tudi objavili, da bodo vsi ljudje spoznali Petrinovo podlost, že zdavnaj zagotovil županski stolček. Nič ni torej čudnega, da tudi Petrcčevka ne mara ostati med zadnjimi. Zelo dolgo si je prizadevala, da je nazadnje le spravila svojega moža v hrabro NOV. Ker pa se stvari tako čudno razvijajo, smo prepričani, da bo mož nad vse hvaležen svoji ženi, ker ga je spravila v to ušivo družino, kateri se obeta kaj žalosten konec.

ŠENPETER. Tukaj je bil ubit višji komisar VVD za Brda, Furlan Slavko s tolovajskim imenom Dušan. Nekaj mesecev prej se je prav bogato oženil v Medani v Brdih.

KANALSKI KAL. Na našem terenu deluje član KP to! Bojan iz Ljubljane. Je tudi član okrajnega odbora OF za KAL-KANAL. Povsod se predstavlja za prosvetnega delavca. Vedno se repenči na račun domobrancev in jih smetja s psi. Ker ve, da ljudje niso za komunizem, obrača svoj komunistični šlager na to, češ da bo kmalu konec vojne, kar pa mu ljudje sploh ne verjamejo več. Vede se kot kak paša, če pa se ljudje obrnejo do njega s kakšno prošnjo, vedno zatrjuje, da ni noben komunist ali komandant, ampak samo prosvetni delavec. Dela pa res, saj skrbi za celo komunistično tiskarno, tako da ga celo novi sekretar okraja to. Rajko opozarja, naj se ne žene preveč, ker je bolan na pljučih. On pa se hvali, češ: «Dons se ne sme počivati, ker dons je nacionalna revolucija. Današnja borba pač ustvarja pogoje za proletarsko komunistično svetovno revolucijo». Na mitingih se hvali, da je celo knjigo napisal in sicer pod naslovom VKPB. (Kaj ta spaka pomeni, nam ni znano, pač pa vedno omenja neko konferenco v Rapallu). Ker je nekaj šolan in zna dobro lagati, ga zlasti mlade študente čeče precej obrajtajo. Te med seboj govorijo, da je zelo fest fant. Večina nas, ki smo pametni, mu pa ne nasedamo, ker vemo, da so nam ti ljudje prinesli samo gorje in nesrečo.

• Sin • iz Kava.

(Kakor vidiš, smo Tvoje pismo objavili. O priložnosti nam povej še kaj, posebno o tistih šutastih čečah, ki so - kot smo takoj uganili - slovenske komso-molske pionirke).

KOČEVJE. V Kočevju na Dolenjskem sta se prijavila domobranci dva odreda raztrganih, bosih ter vseh prezebljih tolovajev, ki so se naveličali pasti uši ter stradati in prezebatu po gozdovih.

Prisilni mobiliziranci na Primorskem, posnemajte jih!

SV. LUCIJA. Pred nedavnim so iz Loma pripeljali 25 badoglijskih tolovajev na Most. Ljudje so silno začudeno gledali, kako so bili vsi razcapani in bos. Neki Mostar je ob pogledu nanje vzdihnil: Kako velik zločin je, da sedaj v zimi naše fante vabijo, kličejo in silijo v gozdove, ko ni vendar nikogar, ki bi jim dal hrano, obleko in obutev! - Da, tudi mi pravimo: zločin, velikanski zločin! Posebno še, ker so naši komunisti poklicali še to lačno badoglijsko sodrgo v našo deželo, da nas bo osvobajala!

SRPENICA. Po dolgem času se je zopet pojavil na Srpenici Pepi Bošca, doma iz Zage, sin dobro znanega pijanca in morilca. Vrnil se je še bolj divji in zverinski, kot je bil prej. Z vsemi pametnimi in poštenimi ljudmi se je prepiral in jim očitil, da so izdajalci, belogardisti in podobno. O tem proslulem fantu ve vsak Bovčan, ki ga pozna, povedati le eno: Uboga domovina, če bi imela take sinove, kakor je Pepi Bošca! Kdaj bi že propadla!

STARA GORA pri Gorici. Tudi tu imamo nekaj zločinskih terencev, ki našemu ljudstvu kradejo - pardon! - izsiljujejo denar in blago za komunistično osvobodilno vojsko. K nabiranju silijo tudi dekleta z grožnjo, da jih pošljejo v gozdove na komando, ako se bodo branile vršiti svoje dolžnost kot izsiljevalke vsakovrstnih dajatev in kot rdeče kurirke. Te može pozna prav dobro naše ljudstvo po imenu in jih je sito do vrh glave. Ako ne bodo nehali s svojim zločinskim početjem, bomo navedli njihova imena in posledice naj pripišejo sami sebi. Terenske lopovščine in lumparije mora biti konec! Ne le terenci, tudi izžemano ljudstvo ima pravico braniti svoje življenje in imetje.

Poštena dekleta naj se lotijo kaj bolj koristnega dela za narod. Eno najbolj koristnih bo to, da sebi in terencem dopovedo, da s kurirstvom in z izsiljevanjem naroda ne osvobajajo, ampak le pokončavajo.

SV. LUCIJA Poznamo dobro vse tovarišice v leseni vasi onstran Luka. Lepo se vam zahvaljujemo za skrbi in težave, ki jih imate zaradi nas domobrancev. Posebno, da vsakemu našemu koraku sledite in zasledujete kam gremo, da potem tovariše obvestite, pa tudi, da tako pazite kdo pride k sv. Luciji iz naših hribov. Dobro bi bilo, da bi šle malo na letovišče v hribe ali pa bomo mi preskrbeli, da pojedete delati telovadbo v Nemčijo, ker ste jo silno potrebne. Ob prvi priložnosti se bomo vam osebno zahvalili. Bodite pripravljene. Lepa hvala tudi Spinglerci, ki vestno čuje pri oknu, da kdo ne uide. **FRANOVE; ANČI, KAR MELA**

BRJE. Pri nas je imela pa res smolo komanda mesta Ajdovščina. Ali so spali ali kaj. Nena doma so jo obkolili domobranci. Nekaj ptičkov je ušlo, druge pa so prijeli z vsemi važnimi listinami in seznami. Marsikateremu terencu je padlo srce v blače, češ da je kje na listi.

LOM. Dragi Tolminski glas! Naznamo, da smo že več časa osvobojeni od badoglijskih brigad. Ti lačenbergarji so nam že vse oglodali. Naši terenci pa nam ne znajo drugače pomagati. kot da s silo mobilizirajo še naša dekleta. In to vse od 17. leta dalje. Ne vemo, kaj prav za prav misli tov. Tito z našimi dekleti. Na splošno govore, da jih bodo dali kar v brigade. In vsega tega prokletstva in gorja pri nas in grugod so krivi terenci.

RENČE. Pri nas nameravajo komunisti s splošno mobilizacijo mož in fantov do 50 leta. Pozivnice imajo že pripravljene. Vprašanje pa je kako bodo mobilizacijo izvedli, ker se može odločno zoperstavljajo.

GORICA. Novica o delovanju in mišljenju ljudi, ki živijo v znani rdeči gostilni blizu stolnice, katero je pred kratkim prinesel Tolminski glas, je kakor strela z jasnega neba zadela dotično gostilno.

Vse se je od tistega časa razkropilo in razgubilo, kakor da bi bomba padla v hišo. Moštvo je šlo delat v Latizano za Videm, da bo tam ja na varnem. Sestri Hedviga in Marija pa sta se potuhnili in poskrili v via Rabatta 2. Lahko kar micno tam ostaneta. Mi jim zagotavljamo, da se jima zaenkrat prav nič ne zgodi. Mož beseda! Kako bo v bodočnosti, to je drugo vprašanje.

Ja, ja Micika ti se boš še jokala.

KRED. Naša tovarišica Vilma prav spretno služi dvema gospodoma, Bogu in hudiču. V resnici pa služi le hudiču kljub njeni navidezni pobožnosti. Izrazil se je, da kadar zmaga svoboda, bo prav z veseljem gledala, kako bodo pobijali vse naše fante, ki so zapustili slavno NOV in POJ. Dobro tov. Vilma! Kadar bo res zmagala prava svoboda, boš res gledala čudne stvari, toda ne z veseljem. Spomni se!

STARO SELO. Naši terenci prav pridno skrbijo, da izmozgavajo naše ljudi ter vozijo živež delomrznim tovarišem. Pod pretvezo, da se borijo za neko svobodo, živijo na račun naših ljudi. K nam v Staroselo prinaša in odnaša parti-zansko pošto neki Stres Andrej iz Borjane 25. Toliko bodi dovolj. V bodoče povemo o naših terencih še kaj več!

LIVEK. Od tam smo dobili, da sta prišli iz Bcrjane dve šepavi prikazni, Tereza Brgincova in njen stric Guštin, da bi ljudi navduševale za komunizem. Ljudje pa niso prav nič navdušeni za ti dve pokveki, klaverni na duši in na telesu. Zato sta vsa popatjena odšvedrala nazaj v svojo domovino. Sedaj sta se lotila drugega posla, črne borze Tereza nosi v Trst proti parti-zanskim odredbam maslo in ga tam prodaja po lepih cenah. To ji bolj nese kot vsa svoboda.

Tiska tiskarna IV/2. v Gorici
Odgovorni urednik: Ivo Petrin